

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani, 12. februarja.

Naše peticije do cesarja proti krivici, ki žuga Slovincem in Slovanom v Avstriji z direktnimi volitvami, vzbudile so po vsej Sloveniji živo politično gibanje. Omikani ljudje po mestih, trgih, kakor priprosti kmetič v gorski vasi, vsi glas povzdigujejo, vsi podpisujejo protest proti samosilju ene avstrijske stranke.

Posebno živi pa so c. kr. okrajni glavarji in policaji. Naša peticija je v osir dregnila, in po vsej deželi je polno skrivnih instrukcij okrajnih glavarjev Fladungov, Schönwettrov, Ogrincev, Schiwitzhofnov itd. Županom in kmetom se od beričev in žandarmov čudne reči pripovedujejo in podpisi prepovedujejo, s kaznijo v denarjih in s ječo se žuga; kmetje pa, posebno oni, ki so izobraženejši in vedo zakaj gre, z začudenjem se povprašujejo: je-li res mogoče, da cesarski služabniki branijo prošnjo do cesarja podpisati, v kateri se izraža tudi „zvestoba“ slovenskega naroda do prestola in do države?

Na kakšen način se ljudstvo strahuje pred podpisi, o tem govore dopisi v zadnjem in današnjem listu. Posebno karakteristično za okrajno glavarstveno teroriziranje državljan-ske svobode našega naroda je tudi to, kar nam piše naš dopisnik iz Motnika. Ta pravi: V nedeljo nam je bil pri farni cerkvi kmetom bran oklic c. kr. glavarja v Kamniku tako-le: Ko bi kateri hudobni človek k vam prišel s kakimi „šriftami“ in da bi jih vi podpisali vas nagovarjal, takega človeka morete precej prijeti in ga c. kr. gosposki izročiti, da ga bo ona kaznovala.“ Tako v Motniku. — Iz Litijskega okraja pa smo dobili ukaz Schönwettrov na župane, ki se

glasi ravno tako kot Fladungov, na konci pa pristavlja še te-le originalne besede: „Jaz županijstvam, kot krajnim policijskim vradim naročam skerbno čuti, da se ta prepoved ne prestopi, da se prestopnikom doticna pisma odvzamejo, da se meni njih imena, njih značaj in prebivališča brez zamude naznanijo in naznanilu priložijo odvzeta pisma. — V Litijski dne 5. februar 1873 c. k. okrajni glavar — Schönwetter.“ Od istega c. kr. glavarja se nam poroča, da je k nekemu krčmarju poslal 3 beriče, da stražijo, da se pač nikdo pri njem ne bi na peticijo podpisal.

Ker nemamo tiskovne svobode, kakor je v drugih državah razen Turčije, ne smemo cele svoje sodbe izreči nad temi čini, — saj govoré sami in naši bralci vedo kaj mislimo reči.

Veseli nas pa, da se naš slovenski narod po deželi kljub vsemu strahovanju po c. kr. glavarjih ne da upogniti, da si ne da pota do cesarja zapirati, temuč da kljub vsem zaprekam se peticije in podpisi množe.

V Ljubljani, 12. februarja.

Prošnja do cesarja.

— Iz Vranskega na Štajerskem 11. febr.: Kar nas je narodnjakov v našem trgu, smo vsi pristopili k prošnji slovenskih rodoljubov do cesarja. Naj ima dober uspeh! (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz Grajske vasi pri Vranskem 11. febr.: Vsa naša občina pristopi k prošnji do cesarja. Slava! (Prejeli. Ur.)

— Iz županije na Lokvici na Dolenjskem 11. febr.: Naša občina je podpisala peticijo do cesarja, katero v prilogi dobite. (Prejeli. Ur.)

— Tudi občine Rosavnice, Dražič in Radovica na Dolenjskem so po svojih odborih pristopile k prošnji do cesarja. (Pole smo prejeli. Ur.)

— Iz Cerknice na Notranjskem 10. febr.: Z največjo navdušenostjo smo vsi, naš g. župan in občinski odbor na čelu podpisali prošnjo do cesarja. (Pole s podpisi prejeli. Ur.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

Volilna reforma je, kakor „N. F. P.“ poroča, dobila cesarjevo dovoljenje, da se sme državnemu zboru predložiti.

Dne 23. jan. so **državni poslanci**, kateri od tega državnega zbora nič nečejo vedeti, dobili od predsedništva državnega zbora vabilo, naj pridejo v 14 dneh, sicer izgubé svoje mandate. Minolo je od tistega časa že več ko 14 dni, kranjski, češki, tirolski itd. poslanci pa se še zmirom niso prikazali v leseni palači pred skotskimi vrati. Izgubili so tedaj svoje mandate in na vladi je, razpisati direktne volitve. Mi Slovenci mirno čakamo, kedaj se bo to zgodilo, in dali bodemo pri volitvah svoj odgovor.

Kljub **poljskih** poslancev, kateri so se vsi na Dunaji zbrali, je že več sej imel zaradi volilne reforme. Da si poslanci molče o razpravah v klubu, vendar se toliko ve, da poljski klub nij prejel predloga grofa Goluhovskega: „Poljaki naj bi kroni, oziroma ministerstvu naznanjali ceno, za katero bi ne zapustili državnega zbora, ako bi se volilna reforma predložila.“ Goluhovski je zastoj izkušal svoje rojake k temu sklepu nagniti. Klub še celo nij hotel voliti odbora, kateri bi stopil v dogovore z vlado. Ta sklep poljskih poslancev spravi je ustavoverne liste v divjo jezo, ker dobro vedo, da prav od poljskih poslancev je odvisna osoda volilne reforme. Rieger in Sladkovski sta baje zopet

Listek.

Ivan Erazem Tatenbah.

Izvirni historični roman iz slovenske zgodovine.

(21. nadaljevanje.)

Nema sedita potem oba moža.

Gornik, v služabnosti ostarel mož, nevažen svoje notranjosti odkrivati, vaje molčati in pokoren biti tudi tačas, kadar se mu nij prav godilo, izrekel je v kratkih besedah več nego kedaj prej. Ko je bil nekdanj prej ženo izgubil, nij tožil, ko je zdaj hčer izgubil, edino bitje do katerega je imel toliko srca, kakor ga more človek njegove nature imeti — tudi zdaj je delal naprej in služil naprej svojega gospodarja, kakor mrtva mašina.

Ribelj bi bil pač protestoval vselej sicer, da starec tudi njemu očita prouzročenje svoje nesreče. Zdaj ga niti čul nij. Bil je svojih mislij poln. Nadvladovala pak je ena: maščevati se!

Pri vinu jo je povedal Gorniku. Ta mu nij prigovarjal, a tudi ne odgovarjal. Delal je obraz, kakor bi hotel pokazati, da mu je vse eno, ali svet še dalje obstaja, ali se pogrezne.

Šestnajsto poglavje.

Pozno na večer 9. marca meseca l. 1670 je korakal v plašč zaviti samotni mož počasno skozi gosposko ulico v Mariboru in zavil na glavnem trgu proti mestni hiši.

Čem bližje je k tej prihajal, tem počasneja mu je bila stopinja. Nekoliko korakov pred svojim ciljem postane. Mesečina mu obraz obsveti. Naši bralci bi spoznali takoj Baltazarja Riblja.

Bil je bled in zmršen, in ko je pogledal, ali je v stanovanji mestnega pisarja Jakoba Kodra še luč, in je zapazil še osvitljena okna, stresnil se je in se obrnil proč.

Tako je utegnil tudi Juda Iskarijot pri poslednjem koraku premišljati, ko je stopal

k sovražnikom izdajati svojega gospoda. Ali premislil se nij.

Ribelj stresne z glavo in kakor bi hotel klic boljše vesti od sebe odbiti, s pestjo odgrne eno plat plašča ter se zavije proti vходу mariborske mestne hiše.

Mestni pisar tačas nikakor nij bil kaka taka uboga služabna duša, kakor so današnji mestni pisarji. Temuč ob onem času je bil pisar prav za prav prva osoba v mestu, kajti če prav so uživali drugi večje naslovne česti, zedinilo se je v rokah učenega mestnega pisarja vse važno delo, sosebno vse pisanje, v onem času redka znanost.

Tak oblastni mestni pisar mariborski, Jakob Koder, je imel črez dan baš toliko posla, da se niti najesti nij utegnil ob pravem času. Zato je sedel ravno pri večerji.

Koder je bil debel mož. Sedel je pri večerji široko razperjen. Poznalo se mu je, da je zadostovanje želodčevim potrebam njegovo največje veselje. Ker je bil neoženjen

prišla na Dunaj, kjer bosta gotovo dogovarjala se s poljsko delegacijo. — Poljski listi še vedno odločno pišejo proti direktnim volitvam. „Dzenik poljski“ si daje iz Dunaja telegrafirati, da je šel grof Goluhovski po seji poljskega kljuba naravnost k cesarju, da mu poroča o nemogočnosti, poljsko delegacijo za volilno reformo pridobiti.

V Ogerskem državnem zboru je nek magjarski poslanec stavil interpelacijo do ministra, ali mu je znano, da veliki naslov cesarja še zmirom neodvisnost Ogerske ignorira in da se v tem naslovu še nahaja izraz, katerega je že odpravil ogerski kralj, namreč: „veliki vojvoda srbske vojvodine.“ Ta naslov spominja na čase razdelitve Ogerskega in se mora odpraviti. Končno bodo Magjari terjali, da se naslov samo v magjarskem jeziku sme glasiti; pa vse to jim ne bode pomagalo do kredita, katerega bi sedaj tako silno potrebovali. Magjarstvo je že zdavnaj diskreditirano.

Vnanje države.

Španjski kralj Amadeo se je baje odpovedal prestolu zaradi nekaterih preprirov s svojimi ministri o zadevah topničarskih častnikov. Ta Španjska je res čudapolna država. Drugod gredo ministri, kadar se vladar z njimi ne more porazumeti; na Španjskem pa se odmakne kralj ministrom. Seveda če se pomisli, da Amadeo na svojem prestolu ni imel ni ene srečne in mirne ure, če se gleda na neprestane homatije in upore zdaj na severu, zdaj na jugu, se ne moremo čuditi kraljevemu sklepu. Kortesi bi radi pomirili kralja in nehte prevzeti njegovega odpovedanja; če pa bi kralj se ne dal spregovoriti, bodo kortesi volili vladarstvo.

Na **Francoskem** se odbor trideseterih prička s Thiers-om o pravicah, katere bi se privolile predsedniku republike. Po poslednjih sklepih trideseterih je Thiers nekoliko razžaljen. Ker pa desnica si vendar ne upa, se popolnem razpreti s starim gospodom, poslala je k njemu duc de Broglie-a, kateri je v smislu sprave govoril s Thiersom in poudarjal, da v sklepih trideseterih se ne skriva nobeden sovražni namen.

Amerikanski **Mormoni** se pripravljajo, da branijo svoje mesto in deželico proti državni severno-amerikanski vojski. Predsednik republike noče dalje trpeti te čudne verske sekte pod amerikalno vlado; zato se je že posvetoval z generalom Sheridan-om, kako bi se mesto ob solnatem jezeru dalo oblegati in vzeti in se vojska že pripravlja na odhod na bojišče. Do krvavega boja pa menda ne bode prišlo; Mormoni niso tako krvoločni, da bi se spuščali v boj, v katerem bi gotovo propali.

Na **Grškem** so razpisane nove volitve za državno zbornico. Ministerstvo Deligorgis je v nevarnosti, da v prihodnji zbornici ne bode imelo večine, ter bi se potem moralo

samec in že precej v letih, morda je bilo to naravno. Ravno je bil Koder po zadnjem založaji svoje večerje vina natočil si in ga zadovoljno izpil, ko njegov sluga v izbo stopi in mu naznanja, da čaka zunaj mož, ki hoče z gospodom mestnim pisarjem precej govoriti.

„Naj po dnevu pride“ zareži Koder. Sluga odide, a se vrne kmalu nazaj in pripoveduje, da tujec neče oditi, temuč da hoče vsakako še nocej govoriti z gospodom, da ima nekaj imenitnega povedati, za kar bi bilo drug dan morda že prekasno.

„Kaj še, morda je kak tat ali razbojnik, odpravi ga,“ pravi Koder.

„Ne vidi se kakor bi bil tat. Mlad gospod je, čedno oblečen.“

„Pusti ga noter; a potlej tukaj v sobi ostani, ne more se vedeti, kdo je in kaj hoče.“

Precej potem pripelje sluga Baltazarja Riblja v Kodrovo stanovanje. (Dalje prih.)

odmakniti od svojih sedežev. Zato skuša upljivati na volitve, kar se le da. Razpošilja vojake, odstavlja višje uradnike in prefekte itd. Ministri so si pač po vsem svetu enaki.

Dopisi.

Iz Maribora 10. febr. [Izv. dop.]

Zadnji moj dopis iz Maribora se neki gosp. „bavarskemu“ kmetu Breclju nij prikupil. Mož se je zelo razsrdil, da se njegovo nemškutarsko delovanje bolj ne pripoznava. Tudi gosp. Brandstetterju nij bila stvar vseč, res je ob istem času od svojega lastnega deteta zapuščen bil. Konradin in Frice sta propala pri volitvi v opravični svet od njih samih ustanovljenega društva „für landwirthschaftliche produkte,“ tedaj se nij želja Brandstetterju izpolnila, da bi se on kot dobro plačan „verwaltungs-rath“ na Dunaj preselil; temuč on s Seidlom vred sta obsojena, s premoženjem svojih ženk zadovoljna biti, a sama nič imeti. Sicer pa je to popolnem jasno, zakaj ta moža zaupanje akcijonarjev od nju samih ustanovljenega društva ne uživata, ker jima celo njune žene ni toliko ne zaupajo, da bi pri svojih posestvih svoje može kot solastnike vknjižiti dale. O kupčevanju in prodaji vina (pri tem društvu najbolj potrebno znanje) pač nič ne razumeta. Sic transit gloria! Pretečeni teden je imelo sejo tukajšnje okrajno zastopništvo, v katerem je Seidl predsednik in neki Gasteiger podpredsednik, in kjer se ve da tudi „ne bodiga treba“ Brandstetterja ne manjka.

Med drugim je prišla tudi slovenska vloga, od nekaj znane narodne frauhaimeske srenje, glede srenjskih doklad na vrsto. Ta je bila, se ve da, tem mariborskim prusofilom trn v peti. Že pretečeno leto je bilo tukajšnje okrajno zastopništvo tako brez-taktno, da je slovensko vlogo iste srenje popolnem odbilo, ker odborniki tega urada slovenski ne razumejo, pa se vendar slovenski mariborski okolici kot kandidati vrivajo in njih interese zastopati hlinijo. Zoper ovi odlok, podpisan od podpredsednika Gasteigera, ki je strasten ud „deutschnationalnega“ prusofilnega društva v Mariboru, se je frauhaimeska srenja pritožila na deželni odbor, kateri je kakor že v Vašem listu povedano, vendar toliko pošten bil, da je okrajnemu zastopu v Mariboru naložil, slovenske vloge sprejemati. Gospode Gasteigere itd. je to, se ve da, razsrdilo in premišljevali so, na kak način prosilce slovenskih vlog šikanirati. Našlo se je sredstvo. Po strastnem govoru „plemenitega“ Gasteigera je srenjski zastop sklenil, da se slovenska vloga v Gradec (!) na predstav-ljenje odpošlje. Na ta način se rešitev zavleče in za to leto glede srenjskih doklad nemogoča stori in se s tem prosilcem stroški predstavljanja nakladajo!! S tem mislijo Gasteigeri, Seidli, Brandstetteri slovenske vloge odstraniti! Ali nij to — hudobija? Kje imamo Slovenci kako državno pravico in pomoč proti nemškim fanatikom?

Na takem strastnem postopanju so se celo pametnejši pošteni Mariborski mestjani spodtikali; ali g. Marko, neka priteklna nemčurjev, kateri se tu in tam kot Slovenec hlina, pri tej priliki nij imel pravične besede, to se ve, da se ne bi pri svoji stranki prusofilski kompromitiral.

Iz Novega mesta 10. febr. [Izv. dop.] (Avstrijska svoboda. — Pobo-

levanje po zadnjih srenjskih volitvah. — Protineposrednim volitvam.) Kako strašno liberalna je naša vlada, to nam njeni patroni razpravljajo že ves čas njenega obstanka, to nam dokazujejo po tem, da v svojih listih zapored kopičijo kar najgrše psovke na nas sodržavljanke Slovence, pa se jim las ne ukrivi, in to kaže zlasti proti nam Slovanom vlada tudi sama v dejanji dosledno prepovedovaje naše tabore, konfiskovaje naša glasila, razpuščevaje naša društva itd. — vse ad majorem njene „libertatis“ gloriam. A propos! „Bralno društvo“ v Zagorji je razrušeno, ker je bilo „staatsgefährlich“. Uboga Avstrija, kam si prišla, da ti po tako pohlevnem društvu žuga že smrtna nevarnost! In kakoršna vlada, taki njeni hlapeci! Vsak pripravnik, ki hoče za ljudske šole preskušnje prestat, mora že zdaj na pamet znati naše ustavne države pravila: da pri raznih volitvah sme vsaka duša voliti po svojem prepričanju.

Tega pa ne zastopi tukajšni ces. sodnijski predsednik. Pri zadnjih tukajšnih srenjskih volitvah nekateri uradniki niso imeli prepričanja, da bi dobro bilo, ako gredo nemškutarje volit v I. razred mestnega odbora, in mislili so torej ne voliti! Pa naš novomeški „Palikao“, kakor ga imenujejo zdaj, prigerčal je v uradnijo in strastno zadiral se ná-nje: „No, gehen's nicht wählen? Gehen sie wählen! Hier hab' ich zu befehlen, hier bin ich Herr!“ Pa pravite, da je uradnik prost! Lepa prostost to! —

Pola za podpisovanje proti direktnim volitvam se tukaj pri odličnih narodnjakih skrivaj že pridno podpisuje. Imel sem priliko, že veliko naših meščanov zlasti trgovcev videti podpisanih na nji.

O tem je nekaj zasledil tukajšni c. kr. okrajni glavar Eckel, in brž je vohunartil tam in tam policijsko popraševaje, kje je „tisto dete, da bi tudi on šel ga molit“ kali? O Spiegelberg — tvoji škripci imajo duh po policijih! —

Naša čitalnica letošnjo zimo ne more ustrezati svojemu namenu, ker pogreša pri-ličnega prostorišča za svoje delovanje; zato, pa tem živahneje dela vse napore, da bode že prihodnjo zimo v svojem lastnem domovanji na novo prerrojena, tem uspešneje izpolnovala svojo dolžnost naprem udom. Naj bi pač rodoljubi po vseh slovenskih pokra-jnah vsak po svoji moči-hoteli podpirati njeno že pričeto gradnje novomeškega „Narodnega doma“. V ta namen se odličnim rodoljubom po Slovenskem že razpošilja način, po katerem se namerava zidanje, in po katerem naj bodo uvideli, da podpirajoč nede-leževalec pri tem zidanji bode z neznatnim požrtovanjem lahko skazoval odličen čin rodoljubnosti. Vsi zložno za narodno stvar!

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem 9. svečana. [Izv. dop.] (Prepoved proš-njo do cesarja v javnih prostorih podpisavati) je v tukajšnjem okraji veliko nezadovoljnost prouzročila. Kmetu ne gre v glavo, zakaj bi se ne smel obrniti na pre-svitl. cesarja ob priliki, ko mu hoče avstrijska laži-liberalnost postaviti oktroirati, ki preti s poginom vsem pravično mislečim na-rododom v avstrijskem okviru. Da bi opično-pruska kri naše najsvetejše svetinje uničila, naše v avstrijski oktoberski diplomati garanti-rane pravice pogazila, avstrijski orel pod prusko pikelhaubo porinila, — temu se pro-tivimo dotle, dokler zadnjega pravično misle-

čega, vedno za moč in slavo cesarstva avstrijskega Slávjana krutega dušmanina meč ne probode. Da nam gre za kožo, izprevidi vsak; da pak v Prusko škileči svojati sreča omahuje, razvidno je iz tega, da vse mogoče sile napenja, da se vseh v zgodovini dozda še nepoznatih sredstev k dosegu svojih krivičnih namer poslužuje, da nam pot do svetlega cesarja zapreti, da celó preuzvišenega vladarja samega v svoje gadne mreže ujeti skuša — to je nezaslišano!

Naša pak je — če nikdar poprej — sedaj dolžnost, da otmemo staro, slavno Avstrijo njej grozečega propada, da hitimo vsi pred prevzvišeni prestol slavnega našega vladarja enoglasno zahtevajoč: Naj Njegovo veličestvo pretečo nam nevarnost odvrne in za vse avstrijsko misleče zeló krivično volilno reformo odstrani. Vsak, komur je mar za domovino naj hiti podpisat prošnjo do cesarja. Skrajni čas je, torej na noge! Zmaga bode naša, ako Bog da in sreča junačka!

Iz Zagreba 10. feb. [Izvir. dopis.] Iz Pešte je prišla nenadoma vest, da se je Szlavyjevo ministerstvo majati začelo. Ta vest nas je tem ugodnejše zatekla, ker se je Szlavy nam nasproti, ako ne baš izrečno prijateljski, a to vendar pravičen izkazal. Majanje Szlavyjevega ministerstva ima dva uzroka. Prvi uzrok je vedno bolj napredujoče razpadanje Deakove stranke, drugi uzrok pa Lonyayjevo rovanje pod njim. Razpadanje Deakove stranke začelo se je očitno v tem razodevati, da v njej nij več tiste čvrste discipline, po kateri se je ta stranka zlasti pod Andrassyjem odlikovala. Poedini udje Deakovega kluba spadajoči na Lonyayjevo frakcijo so začeli kar na svojo roko v državnem zboru predloge stavljanj, in sicer take predloge, ki v sebi zadržavajo nezaupanje v Szlavyja. Take predloge sta stavila na ime Polya in Perényi. Prvi je predlagal: naj se sestavljanje nasvetov za poplisanje uprave ne poveri vladi, nego posebnemu po drž. zboru izbrati se imajočemu odboru, — drugi je pa predlagal: naj drž. zbor vladi naloži, da naj ona na to dela, da vprihodnje državni uradniki ne bodo več kot narodni zastopniki v drž. zbor voljeni, in če bodo ipak voljeni, da naj v tem slučaju svojo drž. službo položijo. Kdor ve, da naj čvrstejši stop Deakove stranke v oger. drž. zboru ravno na uradniških zastopnikih stoji, bo lahko uvidel, kako neugodno je ta Perényjev predlog Szlavyja in Deaka dirnol. Szlavy je kavalirskega značaja, ter se ne bo dal s takimi in enakimi predlogi dolgo po svojem ministerskem stolu od Lonyayjevcev sem ter tje rivati. Naj bližnje vprašanje za slučaj Szlavyjevega odstopa je naravno: kdo bo njegov naslednik? Javno mnenje pravi, da nobeden drugi, nego Sennyey! — mož, ki se do sedaj nij odločno ne Deakovcem ne levičarjem še manje pa Lonyayjevcev prišteval. Za revizijo naše nagodbe bi bila sedaj ministerska kriza v Budim-Pešti zelo škodljivega upliva. Lonyay je postal za Magjare to, kar je Rauch za nas: rovar in spletkar. Oba dva sta pala iz višine v nižino. To je njima neprenosljivo, in zato se po lestvi spletkarij spet v vis spenjata. Na nja dva se pač prileže pregovor: kakoršen pisker, takšen pokrov.

Na glavno skupščino naše županije so prišli malo da ne vsi skupščinari. Narodnjaki so v velikej večini. Na mesto zblaznelega začasnega podžupana Kreivoja je ime-

novan Reizner, do sedaj kotarski sodec na Baniji (Karloven). Razprave obečajo prav pikantne biti. 78 skupštinarov je podpisalo zaupnico Mrazoviču, Miškatoviču in Vončini.

Naše pevsko društvo „Kolo“ je sklenilo, v svoje svrhe posebno zgrado sezidati.

„Agramerica“, videvši, da ogerska vlada neče več magjarene podpirati, proža roko pomirljivosti narodnjakom. Hijena!

Domače svrtari.

— (Konfiskacija „Slov. Noroda“) številke 30 potrjuje c. kr. deželna sodnija ljubljanska kot tiskovna v uradni „Laibacher Zeitung“ od 12. febr. ter izjavlja, da bode ostalo pri „objektivnem“ kazenskem postopanju. Pred porotnike torej članek ne pride. Pri tej priliki izvemo, da je bilo konfisciranih samo 595 iztisov, torej jih je celo na pošti mnogo ušlo naročnikom v roke, kar nas, to se ve da veseli pri tej sicer neprijetni stvari. — Koliko iztisov je policija pri zadnji, še ne uradno potrjeni, konfiskaciji dobila v roke, tega tudi še ne vemo.

— („Sokolu“) je vodja tukajšnjega učiteljskega pripravnišča odpovedal podučevanje učiteljskih pripravnikov v telovadbi. Da je to storil na ukaz vlade, to je jasno. Da je vlada to ukazala samo za to, da se bodo odsele pripravniki podučevati dali po nemškem telovadnem učitelju, to tudi vsak ugane. Torej povsod germanizacija, še v telovadbi.

— (Prosim o, da bitega ne konfiscirali.) V Borovnici na Notranjskem je vrgla sufolska prasica 18 mladičev. Ker ima svinjska mati samo 10 sesccev, more samo 10 prašičkov na enkrat h kosilu iti, 8 jih mora pa gledati.

— (Ples „feuerwehr“-istov.) Prihodnjo soboto napravi društvo „feuerwehr“ svoj ples na strelišči. To je lepo in prav, da imajo ti gospodje tudi svoje veselje. Ali eno se nam pri stvari ne dopade, če je res, kar se pripoveduje. Nekaterim nobel-gospodom tega društva namreč nij po volji, da bi nekateri menj „nobel“ udje tega društva na bal prišli in se tam nesalonsko obnašali. Ker jih pa kot društvenike od društvene veselice javno izključiti ne morejo, študirajo tako, da bodo tisti večer ravno take na razne straže postavili. Mi bi rekli, da tako „nazaj-postavljanje“ nij posebno demokratično, posebno ne, ker ne mara da oni gasilci, ki so za sobotno stražo namenjeni, najpoštenije delajo, kadar do dela pride. Torej zakaj bi tudi pri veselicah ravnopravni ne bili.

— (Iz Dobrave) poroča tamošnji župnik J. Vidmar ljubljanski policiji, da sta v farni cerkvi na Dobravi 11. febr. bilaukradena dva srebrna keliha. Patene tat nij ukradel. Tudi spodnjo podlogo enega keliha, ki ima nek napis, je pustil.

— (Bolnišnica in hranilnica.) Vsako leto dobi bolnišnica ljubljanska od kranjske hranilnice za rekonvalescente 300 gold. Letos pa so 11. febr. direktorji hranilnice sklenili, da te podpore ne bodo več dali. Motivirali so nemškutarski gospodje ta svoj sklep s tem, da so rekli, ka je sedaj slabo vodstvo in slabo gospodarstvo v bolnišnici. Ta podpora se je delila Nemcem tako kot Slovencem, judom tako kot klerikalcem. To pričajo knjige, v katere so se ti doneski upisovali. To se ve, od kar Keesbacherja nij več!

— (Beseda v solkanski čitalnici) bila je — kakor se nam iz Standrža piše — močno obiskovana; 300 osob smo šteli, in med njimi tudi lepo število odličnih gospodov in gospodičin. — Program se je dobro izvršil, za kar gre prva čast tamošnjim vrlim gospodičinam. Mlada gospodičina Teodolinda Doljakova, ki je prvokrat stopila na oder, deklamovala je prav dobro in s čutom „Izgubljenega sina“. Občudovali smo dvogovor iz „Marije Stuart“, ki je bil tako dobro predstavljen, da bi bil čast naredil vsakej mestni čitalnici. Hvaliti gospodičino Pavlino Doljakovo (Marija Stuart) bilo bi brez potrebe. Vsak, ki pozna njene zmožnosti, pritrdil bo, da je za tako nalogo kakor nalašč ustvarjena. Tudi gospodičina Avgusta Mozetičeva se je v svoji teški nalogi prav dobro obnašala. Z igro in petjem bili smo tudi zadovoljeni. — Po besedi bila je večerja; in da smo se dobro zabavljali, hvala gre g. goriškemu dijakom, ki so nas z izvrstnim petjem veselili. Solkanci! kmalu nam zopet enak narodni večer napravite.

— (Cestne zadeve.) Privaževalna cesta h kolodvoru Loka-Trata, in občinska cesta, ki pelje na desnem bregu Bistrice od Kamnika pri državni smodnikarni k mostu v Stranjah, ste imenovani za konkurenčni; konkurenčna cesta od Kamnika čez Mekine in Godič do bistriškega mosta v Stranjah, pa je opuščena.

Razne vesti.

* (Srednjo šolo za deklice) misle v Gradci ustanoviti in donajajo graški listi oklice, da bi se darovi v ta namen nabirali. Na Ruskem imajo take šole skoro povsodi, kjer so gimnazije; pri nas stoprv sedaj začnemo misliti, da se spodobi, tudi ženskemu spolu dajati zavode, v katerih se lahko višje izobrazijo. V Ljubljani nad štirirazredno ljudsko šolo nemamo, izvzemši pripravnišča za učitelje, nobenega javnega učilnega zavoda za deklice.

* (Julija Ebergenyi), katera je s svojim ljubčekom grofom Chorinsky-om ostrupila poslednjega ženo, je sedaj tudi oblačnela, kakor je bil Chorinsky predlanskim oblačnel, ter umrl. Ebergenyi je bila zaprta v Neudorfu, sedaj pa so jo spravili v dunajsko norišnico, kjer morajo strežnice noč in dan pri njej čuvati, da si sama kaj žalega ne stori.

* (Angleški princ Alfred) se je poročil z rusko veliko kneginjo Marijo, hčerjo carjevo. Poroka se bode baje skoro oficijelno razglasila.

* (V Avstraliji.) Na vsem avstralskem kontinentu živi kakih 1.800.000 ljudi, katerim ne bode lahko živeža pomanjkovalo. Ovce so se tam tako silno namnožile, da jih je čez 40 milijonov in skoro nemajo nobene cene. Zato so začeli meso konservirati, da ga lahko razpošiljajo.

* (Najtežje kládivo na svetu.) V Permu na Ruskem so velike državne fužine, v katerih dela 3000 delavcev in je mogoče 500 centov jekla na enkrat uliti. Sedaj se za obdelovanje železa pripravlja velikansko kládivo na par, ki bode 1000 centov težko. Nakovalo tega kládiva se je takoj na mestu, kjer bode stalo, ulilo in ima 11.000 centov teže. Sama podloga, katero so morali globoko zidati, je veljala 300.000 rubljev.

Poslano.

(Konec.)

Jaz in učenci smo vcepili in posadili tačas, kakor tudi potem vsako leto 300—400 drevesc samo lani v spomladi smo 259 drevesc vcepili in posadili na novo gredo, ka-

tero sem leto poprej izorati, primerno pognojiti in obdelati dal.

G. dopisnik, „ki okoliščine našega okraja natanko pozna,“ se na vse to upa reči, da „zdaj ta poduk čisto miruje“, se ve da, — v sredi zime.

Tega pa nij vedel pristaviti, da, ker je greda ravno pri okrajni cesti slabo zagrajena, mi hudobni ljudje skoro vsa drevesa porežejo, polomijo in pokradejo, tako, da sem izmed 300 najlepših dreves samo 8 tukajšnjemu tržanu g. A. C. dati mogel, vsa druga so bila deloma pokradena ali celo uničena.

„Celi hasek od vrta“, katerega sem užival je pa sledeči: Za travo sem dobil drugo leto 8 gld., potem od dveh let po 7 gld., zneso od treh let 22 gld.; (prvo leto je še g. Lipold „celi hasek“ užival), pred dvema letoma sem dobil od velikih dreves toliko jabelk, da so mi dala vedro mošta, in ostalo jih je še en koš. Dve gredi sem dal na novo izorati in s krompirjem in fižolom posaditi, da bi zemljo za drevesno šolo primerno izboljšal. Predno se drevesa posade, in tudi med letom, zahteva drevesna šola toliko in takšnega dela, kakoršnega jaz in učenci opravljati ne moremo. Osem do dvanajstletni učenci so prešibki in za toliko delo nestrpljivi, pa tudi drugi šolski predmeti ne dopuščajo, da bi se vedno s sadjerejo pečali; jaz pa nijsem in nečem biti priprost težak, torej sem moral delavca najemati, ki stane na dan en goldinar. To je nanese čez leto toliko stroškov, da sem vselej na „celi hasek“ še 10 do 15 gld. doplačal, in trudil sem se z učenci vred za tatove in druge hudobne ljudi. Zakaj niste prišli v vrt, ko sem po vas poslal, da bi se škode vpricho mene in učenecv prepričali? Ker je od 259 lani cepljenih in na novi gredi posajenih dreves, katera so vsa prav lepo rasla, že v jeseni bilo mnogo porezanih in poškodovanih, sem pred dvema mesecema se pogodil z nekim tukajšnjim posestnikom za lepo gredo v varnem vrtu pri njegovi hiši, da bom učenecv ne samo cepljenje, ampak sčasoma tudi druga potrebna dela pri dovolj odraslih drevesih pokazati mogel, ker tega bi v srenjskem vrtu nikdar ne dosegel, v katerem lepa cepljena drevesca čez dve leti ne čakajo, temveč tatovom v oblast pridejo, ali pa nenaravne smrti poginejo.

O šolski knjižnici moram omeniti, da sem učiteljsko službo tukaj nastopivši, našel v omari v veži stoječi pred šolsko izbo nekaj knjig, katere niso bile takrat nič manj „pod debelim prahom zakopane,“ kakor zdaj. Pa nij čuda, da je v tej omari dosta prahu! Vrata so za dober palec preozka, nemajo nikakošnega zarezca, tudi niso gladka, da bi se bolj pritiskala, in zatikajo se z lesenimi klini. Skoz tako široko špranjo in skoz druge brezštevilne, ne pride samo dosti prahu, ampak tudi muh, pajkov, mrčnikov i. t. d. v vanjo. Takoj v začetku sem rekel, da se mora popraviti ali pa druga nova narediti. Pa kako je gosp. dopisnik recte narekoval in obrekoval za potrebna šolska popravila vnet, to je že večkrat pokazal.

Kar se tiče snažnosti v šoli, še gg. nadzorniki in drugi gospodi, ki so doma snažnosti navajeni, in na to posebno ostro gledajo, učiteljem v našem okraji niso očitali.

Toliko vem, da se šole v našem okraji na teden dvakrat pometajo, v grdem vremenu pa tudi vsak dan po šoli. O debeli palici si je gosp. dopisnik ravno tako debelo neresnico izmislil, ker nikake palice niti šibe

v nobeni šoli v našem okraji nij. — Prvo leto mojega tukajšnjega službovanja sta bila tu dva dečka zaradi nekih činov s šibo, a ne s palico, kakor sta zaslužila, kaznovana. Kaznoval jih nijsem jaz, ampak dotični reditelj, ki je takošno kazen zahteval.

Od tistega časa nij bilo niti šibe niti palice v moziški šoli.

Da otroci resnično vsak dan dovolj na stran hodijo, tega se g. dopisnik ložej prepriča, ako se k šolskemu zakotju postavi in čaka, kakor Viljelm Tell, dokler šolski poduk traja. Se vé, da iz gole trmasti v nobeni šoli ne smejo otroci med podučevanjem sem in tje letati.

Da so nove šolske postave dobre, g. dopisnik še nikdar poprej nij rekel, ampak je taiste v gostilnicah vpricho kmetov prav rad krivično kritikoval. Ako kdo hoče svojim potomcem dovolj koristiti, mora najprej z domačo odgojo prav začeti. — G. dopisnik, ako ne bi bili s tem odgovorom zadovoljni, sem pripravljen pred sodnijo vaše neresnice dokazati. (V našem listu je stvar končana. S sprejemom onega dopisa in tega g. učiteljevega govora smo hoteli šolskemu napredovanju koristiti. Kritika je povsod potrebna. Prevelike občutljivosti pa naj bi se obe za deti strani varovali. Uredn.)

Jakob Škoflek,
učitelj v Mozirji.

Opomenica.

Konkursi: Pri deželni blagajnici služba očitjala, 600 gl., do 16. marca, pri deželnem odboru kranjskem

Eksekutivne dražbe: 13. febr. Mavzarjevo pos., 2086 gl. — Mesajedjevo, 1244 gl. — Hučvarjevo, 1220 gl., in Dobravčevo, 1202 gl., vse v Velikih Laščah. — Ahčinovo, 1097 gl. 67 kr. in Godčovo, v Ljubljani. — Lamutovo, 2795 gl., v Konjicah. — Stetefovo, 409 gl., v Kranji. — Žantarjevo, 4500 gl., v Loki.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 9. februarja 1873.

And. Oršič, ključ. pom., 29 l., na prsni vodenici. — Marija Ruter, 29 l., na pljučnih tuberkulah. — Franc Olep, 2 l., na davici. — Marija Žnidaršič, 1 teden, na krču. — Oskar Gaudia, 5¹/₂ l., na vročinski vodeni glavi. — Jernej Anžur, hlapec, 29 l., na legarji. — Karl Jezernik, oskrbnik, 54 l., na vodenici. — Jož. Pezdirc, železniški služabnik, na tuberkulozi.

Tržne cene

v Ljubljani 12. febr. t. l.

Pšenica 6 gl. 10 kr.; — reč 4 gl. — kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 1 gl. 90 kr.; — ajda 3 gl. 10 kr.; — pros 3 gl. — kr.; — koruza 3 gld. 80 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 4 gl. 90 kr. — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 40 kr.; — špeh frišen — gl. 30 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 24 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 26 kr.; — sena cent 1 gl. 40 kr.; — slame cent — gl. 95 kr.; — drva trda 6 gld. 50 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Za svetovno razpostavo na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi ženski lasje; rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje.

(33—11)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. šte. 30 v Ljubljani.

Dunajska borsa 12. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	75
1860 drž. posojilo	105	50
London	108	80
Kreditne akeije	336	25
Akeije narodne banke	1001	—
Napol.	8	67
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	75

OZNANILO.

Čestitemu p. n. občinstvu naznanjamo, da smo gostilnico

„zum Blumenstöckel“

v židovski ulici prevzele.

Za natančno postrežbo, dobro kuho in pijačo se bode naj bolje skrbelo.

Naklonjenega obiskovanja se nadejaje, se podpisemo z odličnim spoštovanjem

(45—2)

Sestre Pogačnik.

Štev. 106.

Razglas.

Sklicujejo se neznani dediči.

C. kr. okrajna, kot zapuščine obravnavna sodnija v Ormuži, naznanja, da je 25. novembra 1872 Vilhelmina Mesner v Ormuži brez poslednjega sporočila umrla.

Ker tej sodnji nij znano, ali in kedo da ima pravico, od njene zapuščine dedovati, se vsi tisti, ki iz kakega koli pravnega razloga misle, da imajo pravico kaj terjati, opominjajo, naj svojo dedinsko pravico v teku enega leta od doli postavljenega dneva, tukajšni sodnji naznanijo in dokažejo, da so bili za dedovanje imenovani, drugače bi se zapuščina, za katero je bil med tem g. dr. Janez Petovar, odvetnik v Ormuži kot oskrbnik postavljen, s tistimi, ki se bodo kot imenovani dediči in s pravimi dedinskimi imeni izpričali, razpravljala in se njim prisodila, oni del zapuščine pa, za katerega se nihče nij oglasil, ali pa, če bi nihče kot dedič imenovan ne bil, celo zapuščino, ker brez dedičev, vzame država.

Ormuž dne 20. januarja 1873.

(52—1)

Schilling.

Štev. 312.329.

Razglas.

C. kr. okrajna sodnija v Ormuži opominja tiste, ki imajo kot upniki od zapuščine 23. februarja 1872 pri sv. Miklavži umrlega g. Anton Robiča, trgovca in posestnika pri sv. Miklavži, kaj terjati, da se 28. februarja 1873 ob 9. pred poludne v pisarni c. kr. bilježnika gosp. dr. Janez Geršaka v Ormuži, od sodnije za to pooblaščenega, oglasé, ali pa do tiste dobe pisмено naznanijo, ako in kaj da imajo terjati, ker drugače bi od zapuščine, ako bi vsled izplačevanja utegnili poiti, ne imeli nič več zahtevati, kakor, kolikor jim gre zastavna pravica.

Ob enem se naznanja, da se je nadaljevanje Anton Robičeve kupčije pri sv. Miklavži, maloletnemu Maks Robiču vzelo, in kramarija za nekaj časa zaprla.

Ormuž, 1. februarja 1873.

(51—2)

Schilling.

Tuji.

11. in 12. febr.

Europa: Lavrič iz Rakeka.

Pri Elefantu: Deizinger iz Ljubna. — Robiček iz Dunaja. — Kaiser iz Dunaja. — Gutinfel iz Dunaja. — Holländ iz Hamburga. — Kastelic iz Gorice, gospa iz Grada. — Jurevič iz Hrvatske. — Frick iz Dunaja. — Mampfl iz Kočevja. — Lus iz Ljubljane. — Polak iz Grada.

Pri Maliču: Stehno iz Grada. — Kottovic iz Celja. — Sehšm iz Grada. — Jaklič iz Kočevja. — Ankemius iz Tržiča. — Cernohlavek iz Dunaja. — Straus iz Dunaja. — Fererstein, Goslet iz Hrastnika. — Šick iz Prage. — Dori iz Reke.

Pri Zamorecu: Saveli iz Grada. — Deržič iz Dunaja. — Zagajšek iz Kozjega. — Wezenšek iz Konjic.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast Dr. O. Killisch, Berlin, Luisenstrasse 45.

(255—14)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.